

KADER ABDOLAH

De boodschapper

EEN VERTELLING

COLIBRI-BIBLIOTHEEK

Derde druk

De bijbelcitaten die Zeeëd in *De boodschapper* aanhaalt (p. 55 en p. 177), heeft Kader Abdolah ontleend aan *de Statenvertaling* 1934, door het Nederlands Bijbelgenootschap.

© Kader Abdolah, 2008

Eerste uitgave De Geus BV, Breda 2008

Deze uitgave van World Editions kwam tot stand in
samenwerking met De Geus BV, 2016

Omslagontwerp Multitude

Omslagillustratie © Hollandse Hoogte/Millennium Images

ISBN 978 94 6237 157 6

NUR 301

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van World Editions bv, Breda, Nederland. Telefoon: 076 523 3533. Internet: www.worldeditions.org.

1 ZEEËD, DE KRONIEKSCHRIJVER

Zeeëd ebne Sales is mijn naam.

Ik was de kroniekschrijver van de boodschapper Mohammad.

De boodschapper had geen zoon. Hij adopteerde mij toen ik een jaar of zeven was.

Iedereen noemde me Zeeëd ebne Mohammad: Zeeëd de zoon van Mohammad.

Ik moet vijf zijn geweest toen mijn moeder me meenam naar de stad Taef voor familiebezoek.

Van die reis herinner ik me niets, maar vele jaren later heeft mijn moeder me erover verteld: 'We reden met een karavaan van twaalf kamelen door de woestijn. Ik had je altijd bij mij op schoot. Als we in het zadel zaten, zat jij stil en je bekeek de omgeving, maar als de karavaan stopte om te rusten, had ik moeite om je bij me te houden. Je rende alle kanten op en je ging met iedereen mee. Op de markt van Taef trok je je hand los uit de mijne en je verdween achter een kraam. Ik rende achter je aan, maar je was daar niet. Ik rende naar de andere kramen: geen Zeeëd. Ik huilde, ik gilte, ik rende heen en weer, maar je was nergens te vinden. Toen de markt was afgelopen en iedereen weg was, stond ik daar met lege handen. Ik durfde niet naar je vader terug te gaan. Ik was zijn lievelingszoon kwijtgeraakt.'

Ik, Zeeëd, was gestolen en ik weet niet meer hoe het gebeurde. Ik herinner me ook mijn moeder niet meer, of de markt. Maar ik zie nog scherp voor me dat ik bloot en vies in een kooi zat met een paar andere naakte jongens, als een groep aapjes.

Achteraf heb ik begrepen dat ik twee jaar lang van de ene naar de andere ben doorverkocht.

Toen ik zeven jaar oud was, werd ik door een kleine slavenhouder uit Mekka op de bazaar van Djandal gekocht. Hij nam me mee naar Mekka.

Deze handelaar heette Hakim bin Haram en hij had een grote buik.

Vanaf dat moment heb ik bijna alles onthouden, want het was een grote ommezwaai in mijn leven.

Ik wist dat ik in Mekka thuishoorde en hoopte dat ik mijn ouders op straat of op de slavenmarkt tegen zou komen. Ik neuriede hun namen de hele dag door om ze niet te vergeten.

Mijn vader heette Sabet ben Sharasil.

De naam van mijn moeder was Sadi bin Salab.

Ik droomde van het moment dat ik mijn moeder op de markt zou zien en zou roepen: 'Sadi bin Salab, ik ben Zeeëd, je zoon!'

Maar de moeder en de vader in mijn verbeelding zouden niet dezelfde zijn als in de werkelijkheid. Bovendien zouden zij mij ook niet meer herkennen, want ik was veranderd; de zon had mijn huid donkerbruin gekleurd.

Niets is echter grilliger dan het lot.

De slavenhouder Hakim bin Haram nam me mee naar zijn huis en liet me als een geit los op zijn binnenplaats. Daarna mocht ik het huis betreden.

Op die eerste dag werd er op de deur geklopt en de slavenhouder riep: ‘Zeeëd, doe open.’

Ik deed wat me gevraagd werd. Een oudere vrouw kwam binnen. Ik dacht dat ze de vrouw van mijn baas was.

‘Wie ben jij?’ zei de vrouw lief.

Ik zweeg.

‘Hoe heet je?’ vroeg ze.

‘Hij heet Zeeëd,’ riep mijn baas vanuit zijn kamer, ‘ik heb hem op de markt van Djandal gekocht.’

De vrouw was een nicht van mijn baas. Ze praatte een tijdje met hem en toen ze uit zijn kamer kwam, zei ze: ‘Kom, je gaat met mij mee.’

Ik keek vragend naar mijn baas. Hij zei: ‘Zeeëd, je hebt geluk gehad. Mijn nicht heeft geen zoon. Ze heeft je net van mij gekocht. Zij is nu je bazin en ze heet Ghadidje. Gedraag je.’

Ghadidje pakte mijn hand en nam me mee.

Hoewel ik een kind was, begreep ik meteen dat ik in een prachtig huis terecht was gekomen. Want in vergelijking met de andere huizen in Mekka woonde Ghadidje in een klein paleis.

Ze liet me wassen en omkleden. Ik werd weer een mens, een normale jongen.

Tegen de avond kwam haar man thuis.

‘Kijk! Ik heb iets moois voor je!’ zei ze blij en ze wees naar mij.

Haar man heette Mohammad ebne Abdollah. Hij werd later de boodschapper van Allah.

De volgende ochtend riep Mohammad: ‘Volg mij, Zeeëd!’

Hij was mijn nieuwe baas. Ik hoefde niet te weten waar hij naartoe ging, ik liep gewoon achter hem aan.

Ik kon niet weten dat hij op zoek ging naar mijn ouders.

En hij vond hen. Ze konden niet geloven dat ik hun zoon was, zo groot, zo schoon en in nette kleren gestoken. Mijn moeder stond stijf als een balk tegen de muur, ze kon niet bewegen van schrik. Mijn vader liet zich voor de voeten van Mohammad zakken, maar die hielp hem overeind.

Ik bleef een week in het kleine, armoedige huis van mijn vader, maar op vrijdag bracht hij me terug naar Mohammad en zei: ‘Zijn geluk ligt bij jullie. Als hij gelukkig is, zijn wij het ook.’

Zo werd ik de zoon van Mohammad.

Ghadidje was de eerste vrouw van Mohammad.

Ze leerde me lezen, ze leerde me schrijven, maar Mohammad was mijn meester. Tot aan zijn graf bleef ik hem als zijn schaduw volgen.

Destijds wist ik niet waarom ik het deed.

Achteraf begreep ik het. Ik was verslingerd aan poëzie en verloor me in Mohammads vertellingen.

Toen hij zijn missie als boodschapper begon, veranderde mijn leven ook helemaal. Ik liet hem geen ogenblik alleen, tenzij hij me ergens heen stuurde.

Wanneer hem een tekst geopenbaard werd, huiverde hij. Hij zakte dan door zijn benen, hij knielde, drukte zijn hoofd als een paard tegen de grond en zei iets onverstaanbaars.

Op zulke momenten waren we vaak alleen. De eerste paar keren was ik bang, ik wist niet wat ik ermee aan moest. Ik rende dan naar Ghadidje om haar te waar-
schuwen.

Later deed ik dat niet meer. Ik besepte dat het mijn taak was bij Mohammad te blijven en dat ik moest leren ermee om te gaan.

Ik wachtte rustig af als hij zijn boodschap ontving, tot hij uitgeput op de grond viel. Daarna trok ik meteen een deken over hem heen en liet ik hem rusten.

Toen Mohammad stierf, was ik een volwassen man. Mijn haar was zwart, maar mijn snor was al half grijs geworden.

Ik was nog in diepe rouw om Mohammad toen er een ruiter op een bruin Arabisch paard voor mijn poort stopte.

‘Zeeëd!’ riep de man. Het was de bode van Omar.

Ik aarzelde niet. Ik wist waarom ik geroepen werd, nam mijn eigen paard en reed met de bode van Omar mee.

Na Mohammad was Omar de belangrijkste leider van de islam. Hij was de man die alles regelde toen Mo-

hammad stierf. Hij was een sluw aanvoerder en een ongenadig krijgsheer.

Bezweet knielde ik voor hem.

‘Zeeëd ebne Sales!’ zei Omar tegen me. ‘Mohammad is heengegaan, maar we hebben zijn openbaringen niet. Verzamel zijn teksten. Nu. Er is haast geboden!’

Ik kende Omar, hij kende mij, een extra woord was overbodig.

Ik kuste de rug van zijn hand, ging naar buiten, sprong op mijn paard en galoppeerde de stad uit, naar de velden. Door de opdracht was ik zo verzadigd van geluk dat ik even de weg naar huis niet kon vinden.

’s Nachts had ik moeite de slaap te vatten. O, wat een schitterende nacht, wat een glorieuze opdracht. Hoe zou ik het moeten aanpakken? Ik was zelf getuige geweest van de openbaring van enkele teksten. Maar het merendeel moest ik uit het geheugen van zijn volgelingen verzamelen.

Ik ging bij mijn raam staan en keek naar de oneindig heldere nacht boven de woestijn.

Ik, Zeeëd ebne Sales, mocht de Koran optekenen.

Wie die eer te beurt viel, moest zijn tranen kunnen bedwingen om niet te sterven van geluk.

Zodra het licht van de vroege morgen het raam van mijn huis beroerde, pakte ik mijn tas en zadelde mijn paard.

Ik was begonnen!

2 OP ZOEK NAAR DE KORAN

Als eerste bezocht ik de vrouwen van Mohammad. Zij gaven me citaten die ze op papier geschreven hadden, die ze op hun nachthemden geborduurd hadden en die ze in hun goudstukken hadden laten graveren.

‘Is dat alles?’ vroeg ik.

Ajeshe, de jonge, mooie, roodharige weduwe van Mohammad, maakte haar gouden hangertje los en overhandigde me het sieraad. Ik bestudeerde de korte tekst die met heel fijne letters in het goud gegraveerd was.

‘En dat Hij de sterren vasthield
opdat ze niet op de aarde vielen.’

Daarna reisde ik dag en nacht naar alle hoeken van het land op zoek naar de teksten.

Ik luisterde en noteerde.

Na zeven maanden kwam ik terug met drie volgepakte kamelen. De vracht bestond uit de perkamenten waarop de teksten van de Koran waren geschreven, de brede kamelenbotten waarop de citaten waren gekerfd, de stoffen waarop de woorden waren geborduurd en de stukken hout waarin vele zinnen waren gesneden.

Eenmaal thuis ging ik naar mijn kamer en sloot de deur. Een jaar lang kwam ik niet buiten, tot ik de Koran voltooid had.

Toen ik klaar was, had ik de zon in mijn hart. Ik trok schone kleren aan en mijn nieuwe leren schoenen. Ik nam het splinternieuwe Boek onder mijn arm en reed als een prins naar Omars huis.

Ik knielde voor hem en zei: 'De Koran!'

Mijn opdracht was volbracht.